

ЛАЗАР СТОИЧКОВ

Текстът е част от книгата на Стефан Саранеделчев "164 казанлъшки учители от 50-те и 60-те години на ХХ в." (изд. Кота, 2021 г.) и е публикуван с малки редакции за целите на Есториум с позволението на автора.

Друг голям стълб на качественото обучение по практика на учениците от Механотехникума бе учителят по ковачество Лазар Стоичков. Роден през 1907 г. в София, покрай преместването на "Арсенал" от София в Казанлък и той, както много други софийски специалисти, се установява трайно в града на розите. Не знам колко време е работил в казанлъшкия, Арсенал“, но през 1931 г. започва като учител по ковачество в Държавното практическо механотехническо училище, по-късно прераснало в ТМТЕ и като такъв се пенсионира през 1962 г.

Тук искам да припомня един епизод от есента на 1957 г., когато директорът Иван Цанев определя Лазар Стоичков да прецени дали баща ми има необходимите професионални качества, за да бъде назначен за майстор в ковачното отделение. Стоичков възлага на татко да изкове някакво изделие и след като той се справил отлично го попитал откъде е усвоил тази професия. *“От баща ми Стойчо Георгиев Саранеделчев.”* бил отговорът. *„Ами защо не каза още в началото, че си син на бай Стойчо. Аз често съм ходил в работилницата му и от него съм научил много тънкости на ковачеството.”* Така татко започна работа като майстор по ковачество. На него Лазар Стоичков имаше най-голямо доверие и възлагаше най-отговорната работа в отделението. Мнозина го смятаха за сприхав човек, но никой не оспорваше качествата му на добър учител по ковачество, обучил най- добрите кадри на ковашките цехове на много български предприятия.

За него инж. Таньо Танев от Стара Загора (випуск 1959—1964 г.) си спомня: *„Когато ни учеше на газови заварки, наред с другото, с малко пискливия си глас ни вика: „Запомни добре - 90% кислород и 10% ацетон какво дава? Дава бомба!” Много често, като бяхме в първи курс и сложим заготовката в огнището, някой от по-големите ученици хвърлят в него шмиргелов прах и той почва да искри. А искренето е симптом, че металът в огнището почва да гори. Тя заготовката дето се вика е още студена, ама бай Лазар по искрите мисли, че е изгоряла, хвърля по ученика я чук, я друго нещо и крещи: „Изгори го бе, изгори го!” Като разбере, че това не е така, тръгва да търси кой е хвърлил шмиргеловия прах да го наказва.”*

Аз пък съм бил свидетел как бай Лазар, за да даде запомнящ се урок на ученик, чието огнище не се разгаря добре, да го хване за носа, силно да го стисне и му вика „А дишай сега де, дишай! Запомни добре, че за да ти гори хубаво огнището трябва да му осигуряваш повече въздух, а ти си го задушил, както аз сега съм ти хванал носа.“

Дори и след пенсионирането си бай Лазар често посещаваше ковачната, интересуваше се как върви обучението, какви са новостите и не прекъсна приятелството си с татко. През август 1963 г. нашето семейство летува една седмица на море в Бургас. С нас бе и Лазар Стоичков, който въпреки продължителното пребиваване в Казанлък, бе запазил много специфичности на говора от своя роден край. В тази спокойна обстановка, откъснал се от напрежението на дългото учителстване той бе един много спокоен, добър, възрастен човек. По това време споделяше бащината си загриженост, че синът му Никола (р. 1942 г.) не е завършил с випуска си Механотехникума, а станал футболист. В интерес на истината Никола Лазаров Стоичков, на който казанлъшките спортни запалнянковци казваха Лазето“, през 60-те години на миналия век бе много добър вратар на ФК "Розова долина“.